

CONCEPTVERSLAG van de vergadering van de statencommissie Ruimte en Groen, gehouden op 28 november 2005 in het Provinciehuis te Utrecht

Aanwezig:

Dhr. M. van de Groep (voorzitter), dhr.mr. J.H. Ekkers (gedeputeerde), dhr.drs. J.P. Lokker (gedeputeerde), dhr. R. van Benthem (VVD), dhr.drs. R. Bisschop (SGP), dhr.drs. W.J. Bos (PvdA), dhr. D.v.d. Burg (VVD), dhr. J.L.M.M. Damen (VVD), mw.drs. A.J. Dekker (D66), mw. L.C. Dekkers-Raadsen (CDA), mw. P. Doornenbal-Van der Vlist (CDA), dhr.drs. C. de Heer (CU), dhr. S.J. Klarenbeek (VVD), dhr. J.F.M. Kloppenborg (GL), dhr. A.T.A. Koopmanschap (GL), dhr. J. Konijnenbelt (CDA), mw. J.C. Kramer (PvdA), dhr.mr. J.G.M. Reerink (PvdA), dhr. drs. T.G.P.M. Ruijs (CDA), dhr. P. Seldenrijk (CDA), dhr. J.L.N. Schreurs (PvdA), mw. Ir. A.A. Swets (CDA), mw.drs. J. Vonk-Vedder (CDA), dhr.drs. R.E. de Vries (D66) alsmede dhr.ir. B.A. Witteman (SP);

Afwezig (met kennisgeving):

Dhr. C.J. van Kranenburg (CU);

Van ambtelijke zijde aanwezig: dhr.drs. J. Ijpma (wnd. adjunct griffier), mw. B.L. Vet (commissiesecretaris) en mw. G. van Weerd (notuliste).

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering met een woord van welkom.
De heer Van Kranenburg is met kennisgeving afwezig.

2. Ingekomen stukken

De voorzitter verwijst naar diverse nagezonden stukken.

3. Mededelingen

Geen bijzonderheden.

4. Verslag van de vergadering van 28 oktober jl.

Het verslag wordt met inachtneming van het wijzigingsblad vastgesteld.

5. Rondvraag

De heer Schreurs dankt de gedeputeerde voor zijn antwoorden op vragen van de PvdA over het aanjaagteam Jongeren- en studentenhuisvesting. Gemeld is dat het onderzoek naar de woningbehoefte onder jongeren in de provincie in de eerste helft van 2006 zou zijn afgerond. Hij vraagt of de gedeputeerde dat tijdstip nader kan definiëren.

De heer Ekkers kan dat tijdstip niet exact aangeven.

De heer De Vries heeft een vraag voor mevrouw Kamp, betrekking hebbend op de historische schepen. In een eerdere vergadering heeft mevrouw Kamp toegezegd dat zij op deze kwestie zou terugkomen maar tot op heden heeft spreker daar niets meer over vernomen. Hij vraagt wanneer de commissie een reactie van het college van GS kan verwachten.

De voorzitter antwoordt dat deze vraag aan mevrouw Kamp zal worden voorgelegd. Hij rekent erop dat de vraag in de volgende vergadering kan worden beantwoord, hetzij schriftelijk, hetzij mondeling.

6. Inhoudelijke discussie over de vraag of het ontwikkelingsprogramma Groene Hart voldoende basis biedt voor het op te stellen uitvoeringsprogramma

De voorzitter geeft het woord aan de inspreker, mevrouw M. Verburg-van der Vegte, wethouder van de gemeente Woerden.

Mevrouw Verburg geeft aan dat de samenwerkende gemeenten in het westelijk deel van Utrecht een brief naar deze statencommissie hebben gezonden. Terzake verwijst zij naar de inhoud. Zij voegt eraan toe dat de portefeuillehouders begrijpen dat het hier om een lastig en complex traject gaat, dat onder tijdsdruk moet worden uitgevoerd, gelet op de afspraken met het rijk om gelden voor dit ontwikkelingsprogramma te reserveren.

Om enig draagvlak binnen de gemeenten te krijgen in West-Utrecht, is het echter wel van groot belang dat de gemeenten formeel op de hoogte worden gesteld van het feit dat het ontwikkelingsprogramma er is. De gemeenten hebben het ontwikkelingsprogramma niet ontvangen. Op het moment dat er zaken geïmplementeerd gaan worden, zijn de gemeenten erg belangrijk, daar waar het gaat om de uitvoering van plannen. Met nadruk wijst spreker erop dat er tijdig met gemeenten moet worden overlegd over de vraag in hoeverre en op welke manier het ontwikkelingsprogramma uitgewerkt en gerealiseerd kan worden. Het is zeer relevant dat ook de gelden uit het ILG niet alleen naar de gebiedscommissies gaan maar ook naar individuele gemeenten die met knelpunten geconfronteerd worden.

De voorzitter dankt mevrouw Verburg voor haar toelichting.

Vervolgens geeft hij het woord aan de heer Dijkman die aan de hand van sheets een presentatie geeft over de nieuwe poldergedachte, onderdeel van de visie Westelijke Veenweide.

De voorzitter geeft de commissie gelegenheid voor het stellen van vragen.

De heer Witteman begrijpt dat er via de FES-gelden vanaf 2011 in een bedrag van € 200 miljoen is voorzien, maar dat de plannen vóór 2006 moeten worden ingediend. Hij vraagt terzake naar de stand van zaken.

De heer Dijkman antwoordt dat de desbetreffende plannen versneld worden ingediend. Vanuit het westelijk Veenweidegebied zullen er nog dit jaar drie voorstellen worden ingediend.

De heer De Heer memoreert dat er vanuit het Groene Hart Pact is aangegeven dat er een quick scan zou moeten komen over de vraag wat het principe “functie volgt peil” betekent voor het Groene Hart. Hij vraagt of Staatsbosbeheer dit gaat uitvoeren en of een en ander bij de FES-claim is opgenomen.

De heer Dijkman antwoordt dat er twee processen zijn gestart. Enerzijds gaat Staatsbosbeheer onderzoeken wat “functie volgt peil” voor natuur en landschap betekent, anderzijds gaan andere organisaties onderzoeken wat “functie volgt peil” voor de landbouw betekent.

Op een vraag van de heer Damen, wordt bevestigd dat de commissieleden een afschrift van de sheets van deze presentatie zullen ontvangen.

De heer Damen vraagt vervolgens of deze benadering van de Westelijke Veenweidegebieden een grote afwijking inhoudt ten opzichte van het project De Venen in 1995. Spreker vindt het belangrijk dat de verschillen in beeld worden gebracht.

De heer Dijkman antwoordt dat er op deelgebieden zeker veranderingen zullen optreden, die overigens al eerder in gang waren gezet. Dat heeft vooral te maken met het gebied Groot Wilnis/Vinkeveen. Daar liggen mogelijkheden om de benadering “functie volgt peil” toe te passen en zo de structuurversterking in de landbouw én in de natuur te realiseren.

De heer Reerink vraagt wanneer deze commissie nader wordt geïnformeerd over de zgn. FES claim. Nagegaan moet worden of het rijksbeleid spoort met het beleid terzake van de provincie.

Hij vraagt wat de heer Dijkman bedoelt met de uitspraak dat er geen relatie is tussen de mate van drooglegging en het succes van het boerenbedrijf.

Voorts signaleert hij op grond van het kaartmateriaal dat er in de Lopikerwaard extensieve veehouderij mogelijk blijft. Hij vraagt of dat juist is.

De heer Dijkman antwoordt dat de FES-claim inderdaad betrekking heeft op een rijksinvestering.

Besteding van gelden is pas aan de orde wanneer er in het gebied draagvlak is voor de plannen.

Zelf is hij altijd bereid de commissie nader te informeren over de stand van zaken FES-claim.

Voorts is in de praktijk gebleken dat een goede drooglegging niet per definitie leidt tot een succesvol agrarisch bedrijf en dat een geringe drooglegging niet altijd resulteert in een niet succesvol agrarisch bedrijf.

De heer Reerink wijst erop dat de berekeningen van de proefboerderij aangeven dat het boeren in het natte gebied veel lastiger is en lagere inkomens tot gevolg heeft.

De heer Dijkman vervolgt dat de Lopikerwaard op de kaart ten onrechte als een hoger gelegen veengebied wordt aangeduid. De Lopikerwaard is een volwaardig landbouwgebied met intensieve veehouderij.

Mevrouw Doornenbal laat weten dat de stukken niet goed zijn aangeleverd. De commissie moest het met een concept doen en vervolgens kwamen er allerlei extra aanvullingen binnen via de mail, en dat op het laatste moment.

Naar aanleiding van persberichten is haar fractie door diverse gemeenteraadsleden in het Groene Hart benaderd over dit ontwikkelingsprogramma. Zij zijn erg verontrust over uitspraken als “functie volgt peil” en belastingheffing voor nieuwe inwoners van het Groene Hart. De voorzitter, mevrouw Dwarshuis, zou er goed aan doen om bij haar uitlatingen in de pers zorgvuldiger te zijn in onderwerp- en woordkeuze. Zij vraagt de gedeputeerde mevrouw Dwarshuis daarop aan te spreken.

Haar fractie maakt zich veel zorgen over het principe “functie volgt peil”. Lang niet alle gebieden in het Groene Hart zitten op die benadering te wachten. Zij vraagt om een gedetailleerdere uitwerking hiervan op kaart, om nog meer onrust te voorkomen. Op deze kaart moet iedereen kunnen afleiden of zij kunnen rekenen op een aangepast peil of niet. Dit moet goed in beeld komen zodat er voor alle betrokkenen duidelijkheid ontstaat. Het CDA wil heel graag de agrariërs als economische dragers van het Groene Hart behouden. Op grond van paragraaf 2.3 meent zij dat de Groene Hart Stuurgroep het belangrijk vindt dat er woningbouw plaatsvindt in de kleine kernen in het Groene Hart om de bevolkingsontwikkeling in balans te houden en om de economische draagkracht en het voorzieningenniveau op peil te kunnen houden. Zij vraagt of daaruit de conclusie volgt dat er voor kernen als Zegveld en Polsbroek mogelijkheden zullen komen zodra zij de noodzaak hiervoor aantonen. Zij begrijpt voorts dat er drie categorieën projecten zijn:

- Iconen, projecten die essentieel zijn voor het slagen van het ontwikkelingsprogramma of een aanjaag/voorbeeldfunctie hebben
- 22 gebiedsgerichte projecten, sommigen in uitvoering, anderen in voorbereiding
- de beleidsagenda voor het Groene Hart, projecten die verbonden zijn aan de nieuwe opgaven met name wateropgaven en positionering in de Deltametropool. In het ontwikkelingsprogramma staat “Als de beschikbaarheid van middelen (menskracht, financiën of anderszins) tot prioriteitstelling noopt, krijgen de iconen voorrang”. Het CDA vindt dat op zijn minst een onderwerp van discussie. De 22 niet-iconen zijn plannen die vaak al jaren lopen zoals landinrichtingen. Het CDA en ook leden van het College hebben steeds aangegeven dat eerst de bestaande plannen moeten worden uitgevoerd voordat er weer nieuwe plannen worden gemaakt. Zij vraagt waarom er nu al vastgesteld wordt dat de nieuwe plannen bij een tekort aan middelen voorrang hebben. Zij vraagt dienaangaande om een reactie van de gedeputeerde.

Eén van de 22 lopende gebiedsgerichte projecten is het Noorderpark. Doelstellingen zijn: het verbeteren van de natuurwaarden, het versterken van de agrarische structuur en de aanleg van recreatiegebieden en recreatievoorzieningen. Kan het CDA, uit het opnemen van dit project in het uitvoeringsprogramma van het Groene Hart, opmaken dat GS zelf ook niet gelukkig zijn met de opname van dit gebied als zoeklocatie voor woningbouw in de NV Utrecht?

Voor wat betreft water en grondgebonden landbouw verzoekt het CDA om een goed gebiedsoverzicht. Waar is er nu kans voor wat? Waar water, waar landbouw met verbrede doelstellingen en waar landbouw met schaalvergroting? Een dergelijke kaart kan de rust doen weerkeren in het gebied. Er is gekozen om in een kleinere groep sturing te geven aan het Groene Hart. De drie GS-leden onder leiding van mevrouw Dwarshuis moeten de kar gaan trekken. Het gevaar bestaat nu dat er over gebieden gesproken en besloten wordt, in plaats van mét de gebieden. Het CDA zou graag ruimte houden voor de gemeentelijke overheden. Immers, zij hebben als geen ander in beeld waar de kansen en mogelijkheden liggen. Het CDA wil graag de toezegging dat de gemeenten in de besluitvorming ook hun verantwoordelijkheid krijgen.

Mevrouw Vonk verwijst naar paragraaf 1.3 waar als uitgangspunt voor de ruimtelijke ordening de kwaliteitszoning gehanteerd wordt met een indeling naar deelgebieden. Daarbij wordt aangegeven: “soms gericht op groene ontwikkeling en kansen voor water, soms gericht op kwaliteitsverbetering en aanbod van ontwikkelruimte”. Zij vindt dit nogal vaag. Het Groene Hart wordt vooral gekenmerkt door zijn veenweidegebieden. Dan kan het toch niet zo zijn dat er “soms” wordt gericht op groene ontwikkeling en kansen voor water. Ook vraagt zij wat wordt bedoeld met groene ontwikkeling: Is dat grondgebonden landbouw of natuur? Zij krijgt het gevoel dat het vooral om natuur zou gaan. Het CDA zou dat betreuren.

In paragraaf 2.2.3 wordt gesproken over proefprojecten om met aangepaste watersystemen te experimenteren. Welke zijn dat?

In paragraaf 4.3.2, droogmakerijen, wordt niet gesproken over de grondgebonden landbouw. Rondom Mijdrecht zijn er nogal wat droogmakerijen en deze hebben vrijwel allemaal grondgebonden landbouw. Er wordt alleen gesproken over die gebieden met lopende projecten gericht op recreatie, waar intensieve landbouw plaatsvindt (boomteelt of glastuinbouw). Zij vraagt dienaangaande om verduidelijking. De randvoorwaarden van het Waterhuishoudingsplan komt zij niet in het ontwikkelingsprogramma tegen. Voorts is eerder vastgesteld dat de ambities moeten worden bijgesteld, wanneer er geen geld is. Ook dat komt in voorliggend stuk niet naar voren. Ook wil zij meer uitleg over de zekerheid van cofinanciering.

De heer Damen wil nu niet te gedetailleerd ingaan op het ontwikkelingsprogramma Groene Hart. Het gaat hier om een project dat heel veel tijd nodig heeft. Het gaat erom dat er duidelijke lijnen worden gezet en dat er heldere keuzes worden gemaakt. Voor alle drie gedeputeerden moet dat de opgave zijn. Voorts constateert hij dat het ontwikkelingsprogramma het Groene Hart een soort containerbegrip aan het worden is, gelet op de ontwikkelingen in het westelijk veenweidegebied en het project De Venen dat al meer dan 10 jaar gaande is. De VVD wil het huiswerk niet overdoen, maar begrijpt wel dat omstandigheden kunnen wijzigen en inzichten veranderen. Hij sluit zich aan bij de opmerkingen van mevrouw Doornenbal. Ook zij heeft gepleit voor het maken van duidelijke keuzes, gedekt door voldoende financiële middelen. Het is echter prematuur om nu te stellen dat “de functie het peil volgt”. Heel goed te beargumenteren valt dat er ook gebieden kunnen zijn waar peil de functies gaat volgen. Op dit moment kan er nog geen definitieve keuze worden gemaakt.

De VVD juicht woningbouw in kleine kernen toe.

Het verbaast de VVD dat het ontwikkelingsprogramma al op 9 november aan de minister is aangeboden. Hij vraagt wat de status van het plan is. De VVD staat op het standpunt dat de staten continu bij het proces betrokken moeten worden.

De VVD meent voorts dat er in de Nota Ruimte instrumenten worden aangereikt om de gestelde doelen te kunnen realiseren, bv. via rood voor blauw of rood voor groen. Hij heeft er behoefte aan om ook in de commissie over het benodigde instrumentarium van gedachten te wisselen.

De heer Reerink mist in voorliggend plan overtuigingskracht en betrokkenheid. Het Groene Hart moet weer op de kaart worden gezet en de benoeming tot Nationaal Landschap in de Nota Ruimte is daartoe en goede aanleiding. Het is echter niet mogelijk om voor het totale Groene Hart één gebiedsvisie neer te leggen. Hij pleit voor verschillende karakterbepalingen per deelgebied. De PvdA zal de plannen toetsen aan de belangen van de vier B's, nl. boeren, burgers, buitenlui en bedrijven (landbouw, wonen, recreatie, natuur en bedrijvigheid). De opmerkingen in voorliggend stuk over de financiën maken het geheel toch wat discutabel. Toezeggingen terzake zijn niet hard. Hij vraagt hoe groot het financiële gat is tussen de doelstellingen en datgene dat realiseerbaar is. Soms is het stuk vaag en nietszeggend daar waar het gaat om de kwaliteit van het Groene Hart en de nieuwe ontwikkelingsstrategie voor de droogmakerijen. Zo wordt aangegeven dat agrariërs in de laaggelegen veengebieden nieuwe kansen krijgen. Waarschijnlijk betekent dit dat die bedrijven moeten stoppen. Met name is de alinea over de transformatiezone op pag. 36 het meest vaag. Het is de vraag of men met dergelijke vage begrippen tot een snelle besluitvorming kan komen. Hij onderstreept de opmerking van het CDA, nl. dat mensen duidelijkheid moeten krijgen. Ook hij wil een duidelijke kaart met functies ontvangen. Hij vraagt of men in de toekomst de projecten die er reeds zijn, bv. het project Groene Hart en het project Veenweidegebieden, als één geheel gaat beschouwen.

Spreker constateert dat het water als ordenend principe duidelijk in het ontwikkelingsprogramma naar voren komt. Hij sluit zich aan bij de opmerking van het CDA over het aansluiten bij het WHP. De PvdA vindt enkele items onderbelicht en mist op die punten een visie, nl. het karakter van het Groene Hart, de cultuur in het Groene Hart (monumenten, de oude HWL en het industrieel erfgoed), de landbouw en de blauw groene diensten. Ook komt in het stuk de zorg (zorgboerderijen en maatschappelijke opvang) niet goed naar voren en voorts is de natuur niet uitgewerkt.

Soms schrikt de PvdA van bepaalde suggesties die worden gedaan, bv. de hogere bebouwingsdichtheid, de bosstructuur Harmelen/Haarzuilens/Linschoten/Hollandsche IJssel met ruimte voor hoogwaardige woon- en werklocaties. Meer informatie is nodig, alvorens invulling aan dergelijke projecten kan worden gegeven. Voorts wordt melding gemaakt van hoge aantallen woningen, bv. 20.000 woningen voor het gehele Groene Hart waarvan 9.500 om het migratiesaldo op nul te houden. Hij vraagt wat daarmee wordt bedoeld.

Op pag. 23 wordt aangegeven dat de provincie geen hoofdverantwoordelijke wil zijn voor de transformatiezone. Hij vraagt dienaangaande om uitleg: vanuit welke visie wil de provincie dan meedenken? Het onderscheid tussen de intensieve en de extensieve recreatie is niet genoemd terwijl de verblijfsrecreatie niet is uitgewerkt, terwijl dat juist economisch van groot belang is.

Ook hij heeft net als de VVD heeft vragen over de status van het stuk.

De PvdA maakt zich grote zorgen over de communicatie, dit onder verwijzing naar de woorden van de inspreker. Gemeentebesturen worden niet geïnformeerd en ook heerst er onder de natuur- en de landbouworganisaties alsmede de inwoners van het gebied grote onduidelijkheid.

Veel zorg heeft hij over de inspraak, betrokkenheid, het meepraten en het draagvlak en om die reden vraagt de PvdA het college een aparte notitie aan deze commissie te doen toekomen over het uitvoering geven aan de communicatie in brede zin met alle betrokkenen in het gebied.

De heer Koopmanschap memoreert dat eind van dit jaar het uitvoeringsplan zal verschijnen, daarna zal worden gewerkt aan een gezamenlijke structuurvisie en besluitvorming over een gezamenlijk investeringsfonds. Dit traject staat hem nog niet helder voor ogen. In het ontwikkelingsprogramma wordt uitwerking gegeven aan grote ambities, echter, weinig verschillende meningen komen naar voren en er worden vrijwel geen cijfers genoemd. Hij vraagt waar keuzes en prioriteiten zijn. Hij is van

oordeel dat er eigenlijk “aan de knoppen moet worden gedraaid”. Er moeten verschillende scenario’s worden geschetst op grond waarvan besluitvorming mogelijk wordt. Dat is nu niet het geval. Het spreekt hem aan dat er wordt gesproken over de lange termijn ontwikkeling terwijl er ook concrete voorstellen voor de korte termijn worden gedaan. Het is een goede zaak dat wordt verwezen naar de werkplaatsen Groene Hart omdat daarin een weerslag wordt gegeven van verschillende meningen van de diverse partijen. Daar wordt ook gesproken over de noodzaak tot het realiseren van OV verbindingen en het kiezen voor grotere zones en tot het opdelen in twee gebieden. LNV heeft ervoor gepleit dat provincies nu eens een knoop gaan doorhakken. Ook GL is van oordeel dat er een bodemkaart met verschillende laagtes moet worden uitgebracht. Aangedrongen werd op een betere samenwerking tussen provincie en waterschappen en de noodzaak van een waternetwerk op Randstad niveau alsmede de ontwikkeling van een wateratlas.

Alles overziend, meent hij dat inderdaad moet worden aangegeven dat er nog vigerende plannen zijn die tot uitvoering moeten komen. Wel moet daarbij ook worden aangegeven wat de consequenties zijn van de uitvoering van de vigerende plannen voor deze visie; welke plannen zijn strijdig met voorliggend ontwikkelingsprogramma?

Voor wat betreft de financiële consequenties op hoofdlijnen, vraagt hij of er gestreefd wordt naar verevening. Zo ja, wat is dan de samenhang met de verevening in de stedelijke gebieden?

In grote plannen blijkt het realiseren van sociale woningbouw en de groenvoorzieningen moeilijk te zijn omdat daarvoor onvoldoende financiële mogelijkheden overblijven. Tegelijkertijd wordt er in WGR plus regio’s geëxperimenteerd met groenfondsen, bv. Haaglanden en regio Rotterdam. Hij vraagt of met dergelijke ontwikkelingen rekening wordt gehouden. Net als de PvdA, is ook hij geschrokken van de opmerkingen van de inspreker. Draagvlak voor dit proces is cruciaal, echter, in dat opzicht laat men stevige stekken vallen.

Opvallend vindt hij dat in de Balans op pag. 5 wordt aangegeven dat het noodzakelijk is om te gaan naar een cultuur van “afsprake is afspraak”. Hij vraagt dienaangaande om een toelichting.

Gestreefd wordt naar programmamanagement en een goede regie. Echter, voorliggend programma is in dat opzicht geen goed voorbeeld.

Op pag. 17 wordt gesproken over een langjarige financiële zekerheid, echter, daarvan is z.i. nu nog geen sprake.

De heer De Vries kan zich vinden in het uitgangspunt “functie volgt peil” omdat dit een omslag te weeg kan brengen in het Groene Hart, echter, dat komt onder druk te staan door een aantal punten. Hij noemt in dit verband het volgende:

Het is bv. de vraag of de financiën toereikend zijn om alle wensen en ambities te kunnen realiseren.

Het is een goede zaak dat de drie provincies nu gezamenlijk lijnen gaan uitzetten, echter, dat ontslaat ze niet van de verplichting om optimaal te communiceren met waterschappen, lokale overheden en inwoners om draagvlak voor de plannen te creëren. Duidelijk is wel dat de afstemming met de spelers in het veld aanzienlijk moet worden verbeterd.

Ook zijn uitgangspunten strijdig met elkaar. Een voorbeeld daarvan is het uitgangspunt van de NV Utrecht om in het Noorderpark een woningbouwlocatie te realiseren terwijl in het ontwikkelingsprogramma wordt aangegeven dat het landinrichtingsplan zal worden gecontinueerd. Het beleid moet tijdig op elkaar worden afgestemd. D66 vraagt zich af waarom het deze keer wel zou gaan lukken met het Groene Hart, aangezien dat tot nog toe ondanks vele inspanningen nog niet gelukt is. Wellicht dat het uitgangspunt “functie volgt peil” een betere insteek is om zaken te realiseren.

De heer De Heer laat het volgende weten:

“Hij memoreert dat het Groene Hart een Nationaal Landschap is. Het is ook 'een planologisch experimenteergebied'. Zo betitelde rijksadviseur Dirk Sijmons het Groene Hart. De Deltametropool is inderdaad een enorm atelier, waarin planologen, dijkgraven, landschapsarchitecten en

landbouwspecialisten naar hartelust mooie plannen kunnen maken en zinvolle projecten kunnen verzinnen. Maar uiteindelijk moeten er ook knopen worden doorgehakt en keuzes worden gemaakt. 'Niet kiezen is verliezen' was het motto van een conferentie van het Hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vecht, waarin de kersverse colleges van de Groene Hartprovincies werden uitgedaagd om knopen door te hakken. Dat motto is gelukkig meteen overgenomen door onze gedeputeerde in zijn opiniërende stuk van oktober 2003: 'Niet kiezen is verliezen in het Groene Hart'.

We zijn nu twee jaar verder. Het maken van die keuzes duurde wat langer en het onderbouwen van die keuzes bleek wat ingewikkelder dat we toen voor ogen hadden, maar er ligt nu een ontwikkelingsvisie op tafel die een prima basis vormt voor het opstellen van een uitvoeringsprogramma. De eerste resultaten van de Agenda Veenweiden zijn veelbelovend en het veelzijdige concept De Nieuwe Polder lijkt ons een doorbraak in het veenweideverhaal en biedt wat ons betreft een onmisbare basis voor het maken van concrete keuzes. Blijkbaar is het wel degelijk mogelijk om een structuurverbetering in de landbouw te combineren met een structuurverbetering in de natuur.

Inhoudelijk zijn we dus in grote lijnen akkoord, maar de communicatie laat te wensen over. Er zijn kleine scheurtjes gekomen in het draagvlak. Van diverse kanten komt er kritiek op het concept-programma. Het is ook een lastig traject onder tijdsdruk. Diverse gemeenten zijn geneigd om op de rem te trappen, terwijl het Groene Hartpact roept dat het tempo nog wel een tandje hoger kan. Maar beide vragen aandacht voor de leefbaarheid van de kleine kernen.

De fractie van de Christen Unie vraagt zich af of het wijs is om de eigen identiteit en de leefbaarheid van de kleine kernen toe te voegen aan de beleidsagenda, als vijfde uitvoeringsaccent. Met een beetje goede wil kun je het scharen onder punt 2, de Groene Hart-kwaliteit van wonen en werken. Maar voor de duidelijkheid kunnen we natuurlijk van de identiteit en leefbaarheid van de kleine kernen een apart punt maken, compleet met bijbehorend icoonproject. De Christen Unie is benieuwd naar de reacties van de andere fracties op dit punt.

Tien is een mooi aantal, maar twaalf is ook een mooi afgerond getal. Het concept-programma bevat tien icoonprojecten. Die tien projecten vinden we prima, daar wil de Christen Unie niet in schrappen, maar misschien wel een paar er aan toevoegen.

De Vechtstreek lijkt de Christen Unie een beetje onderbelicht, dus ze kunnen zich wat voorstellen bij de wens van de gemeente Loenen om voor deze streek een icoonproject toe te voegen.

Het Groene Pact vraagt aandacht voor een pilotproject rond een goed gestuurde en kwalitatief hoogwaardige asvorming. En ook voor een icoonproject voor grondbeleid in kleine kernen.

Dat pleidooi willen de Christen Unie graag onderstrepen en daarom vragen ze zich af of tien echt het maximum is of dat we naar een twaalfstal kunnen gaan.

Tenslotte wil de Christen Unie het belang van het achterliggende gebiedsgerichte beleid onderstrepen. Het uitroepen van icoonprojecten heeft als keerzijde dat niet-iconen minder aandacht krijgen, maar dat zou niet terecht zijn. Die icoonprojecten moeten boegbeelden zijn van een schip dat in een hoog tempo vaart en geen vlaggen op een stilliggende modderschuit.

Om de vaart in het schip te krijgen, is wel een financiële motor nodig. Daarom snap de heer De Heer best dat de Stuurgroep op zoek is naar een extra financiering en daarbij denkt aan een bijdrage van de burgers voor hun recreatiegebieden.

Wouter van Dieren heeft vorige week voorgerekend dat de ommezwaai in het Europese beleid de boeren 30 procent van hun inkomen kost en dat ze daarvoor via de beloning van groene en blauwe diensten moeten worden gecompenseerd. Hij presenteerde die cijfers op een bijeenkomst over Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland, maar ze gelden natuurlijk ook voor de melkveehouders in het Groene Hart. De noodzaak om gebiedscontracten af te sluiten, is in het Groene Hart net zo groot. De tien of twaalf icoonprojecten moeten daar een bijdrage aan leveren. De marketing rond streekproducten speelt een grote rol, maar we moeten echt alle zeilen bijzetten om het vlaggenschip van het Groene Hart op koers te krijgen.

De heer Witteman laat weten dat er nu keuzes voor het Groene Hart moeten worden gemaakt. Voor de SP staat de duurzaamheid van het gebied voorop. Niet alleen het stopzetten van de bodemdaling is noodzakelijk, ook is het terugdraaien van de bodemdaling een optie, de zgn. inversie van het landschap. Ook dat element moet in het plan worden opgenomen. Op dit moment is het niet mogelijk om in het Groene Hart economisch rendabel te boeren. Duidelijk moet worden uitgesproken dat de landbouw géén economische drager kan zijn. Wellicht is er helemaal geen economische drager in het gebied voorhanden, hetgeen zou betekenen dat het gebied langdurig gesubsidieerd zou moeten worden om het te onderhouden en veilig te stellen. De leefbaarheid in het gebied moet wat hem betreft ondergeschikt gemaakt worden aan de duurzaamheid van het gebied. Wanneer een gebied niet duurzaam is, dan zal de leefbaarheid ook niets opleveren. De SP maakt zich zorgen over de bouw van woningen in het Groene Hart, temeer daar dit strijdig is met plannen van partijen voor dit gebied. De SP vindt eventuele verdere oprekking van de rode contour bij de kleine kernen, ook in het Groene Hart, niet aan de orde. Op vragen van de heer Reerink, antwoordt de heer Witteman dat het terugdraaien van de bodemdaling kan worden bewerkstelligd door verhoging van het grondwaterpeil tot aan het maaiveld, waarna het veengebied zich kan gaan herstellen. Het kan wel vijftig jaar duren voordat de eerste resultaten zichtbaar worden.

De heer Bisschop meent dat herstel van het veengebied wel mogelijk is, maar wellicht eeuwen in beslag zal nemen. Spreker memoreert dat de SGP fractie vorige week een werkbezoek heeft gebracht aan De Bilt. O.a. heeft zijn fractie het trilveengebied bij Westbroek bezocht. Het bewandelen van het trilveen vereist behoedzaamheid en voorzichtigheid. Die elementen zijn ook in dit proces noodzakelijk. Bij hem drong zich de vergelijking op rond de planvorming reconstructie Gelderse Vallei/Utrecht-oost. De plannen voor het Groene Hart hebben alleen kans van slagen wanneer vanaf het eerste begin de belangen worden geïnventariseerd en deze waar mogelijk worden gehonoreerd. Al in het voortraject moet worden gezocht naar gemeenschappelijk gedragen compromissen.

De gedachte, functie volgt peil, klinkt logisch, echter, de bewoners in de Randstad mogen blij zijn dat dit principe niet op de Randstad wordt toegepast. Dat betekent dat er ook op dat punt keuzes worden gemaakt. Een algemene kreet als “functie volgt peil” is dan ook niet voldoende. Dit kan wel de denklijn zijn, maar de waarde daarvan zal pas blijken wanneer het principe naar de praktijk wordt vertaald. De werkwijze, die rondom planvoering en uitvoering Reconstructie is gevolgd, zou ook voor het Groene Hart moeten worden toegepast. De SGP onderschrijft de denklijn in voorliggend ontwikkelingsprogramma, echter, alle belangen moeten zeer zorgvuldig worden afgewogen. Zijn fractie pleit ervoor om de financiële kant van de zaak nadrukkelijk te bewaken. Wanneer de ambities in dit programma worden waargemaakt, dan mag het wat zijn fractie betreft “ook wat kosten”. Op plaatsen waar dat mogelijk is, kan ontwikkelingsplanologie worden toegepast teneinde kostendragers voor het gebied te creëren. Spreker pleit voor een soort Deltaplan voor het Groene Hart.

De heer Lokker laat weten dat er in de praktijk inderdaad een Deltaplan voor het Groene Hart zal gaan ontstaan. Hij vindt het verheugend dat de heer Bisschop op voorhand al aangaf dat dit ook het nodige mag kosten.

Hij bestrijdt dat het ontwikkelingsplan geen betrokkenheid zou uitstralen. De stuurgroep wil nu eindelijk toe naar uitvoering van plannen in het Groene Hart. Er zijn op dit moment plannen die vergaand in ontwikkeling zijn. De staten dienen te toetsen of deze plannen strijdig zijn met voorliggend ontwikkelingsplan. Het is de bedoeling dat bestaande goedgekeurde plannen, die zich met nieuwe inzichten verdragen, worden uitgevoerd. Zo worden de onderdelen van het Plan van Aanpak De Venen, waarover besluiten zijn genomen, uitgevoerd. Het watergebiedsplan Zegveld heeft veel draagvlak en is niet strijdig met het principe “functie volgt peil” en zal derhalve ook worden uitgevoerd. Men wordt nu met tijdsdruk geconfronteerd en de communicatie is tot nog toe nog niet zo verlopen als bij de reconstructieplannen het geval was. Het is wel de inzet om bij de verdere uitwerking en uitvoering alle gebiedspartijen een “koninklijke plaats” te geven.

Met gebiedspartijen is afgesproken dat er een geloofwaardig verhaal zal worden neergezet, dat partijen ambities hebben voor het Groene Hart en dat er in de uitwerking maatwerk zal worden betracht met tenminste voldoende middelen om de ambities te kunnen uitvoeren. “Functie volgt peil” is een ordeningsprincipe dat in de lijn ligt van de Nota Ruimte en dat geeft een titel wanner bij het rijk voor middelen wordt aangeklopt, om vooral in de watersystemen te gaan investeren. Nagegaan moet worden hoe dat principe in het gehele gebied kan worden toegepast. “Functie volgt peil” zal niet voor ieder gebied als een dogma gelden. Zonodig zal met alle betrokken partijen naar maatwerkoplossingen worden gezocht. De doelstelling is versterking van de structuur van de landbouw én van de natuur op de meest logische plaatsen. Wanneer men het Groene Hart open en groen wil houden, inclusief het agrarisch groen, dan is dat gebied niet alleen voor wonen en recreatie maar ook voor de gangbare landbouw bestemd. In dat gebied kan ook voedsel worden geproduceerd. Er is ruimte voor schaalvergroting, echter, dat kan alleen geaccommodeerd worden wanneer het ordeningsprincipe op een slimme manier wordt ingevuld. Spreker verwijst terzake naar de ontwikkelingen in de Krimpenerwaard. Boeren kunnen naast de primaire productie, zich ook gaan verbreden. Voor de mensen in het gebied is het van groot belang dat er keuzes worden gemaakt en dat er planologische duidelijkheid ontstaat. Die duidelijkheid ontstaat wanneer voorliggende ontwikkelingsvisie nader wordt ingevuld en de functies nader worden bepaald. In dit proces zijn de gemeenten nodig. Aan de voorkant kon er alleen worden afgestemd met de georganiseerde partijen. Het is volstrekt de bedoeling om gemeenten en waterschappen optimaal te betrekken bij de gebiedsontwikkeling. Binnenkort volgen er uitnodigingen om deel te nemen aan overleg. Ook hij betreurt de publicaties in de pers, echter, niet altijd kan de pers worden “gestuurd”.

De heer Reerink wijst ook op de positieve ervaringen met de pers, bv. tijdens de publicitaire campagne bij het streekplan.

De heer Lokker vervolgt dat de ontwikkelingsvisie is voorzien van een communicatieplan en alle partijen krijgen daarin een plek. O.a. kan men via de website ook veel informatie opvragen.

Vragen zijn gesteld over de sturing van het proces. De sturing is zo georganiseerd dat er op korte termijn knopen kunnen worden doorgehakt. Hij begrijpt dat de staten eigenlijk bij iedere nieuwe stap betrokken willen worden. Dat wordt bij de uitwerking mogelijk. De kaders van de staten voor het Veenweidegebied zijn volstrekt helder. De staten dienen te toetsen of de uitwerking én de uitvoering aan de gestelde kaders van de provinciale staten voldoen. Spreker benadrukt dat het ontwikkelingsplan Groene Hart nog geen uitgewerkt plan is.

Alle opmerkingen en vragen van de commissie neemt hij mee en zullen ambtelijk worden beantwoord. Experimenteerruimte is nodig om bepaalde principes te kunnen gaan uitvoeren, een en ander onder de conditie dat het gebied waar wordt geëxperimenteerd daarbij volledig wordt betrokken. Gevraagd is naar de status van dit rapport in relatie tot de aanbieding daarvan aan minister Veerman. Op vragen van de minister naar de stand van zaken, werd hem medegedeeld dat er hoge ambities zijn voor het Groene Hart, zodat de minister op kabinetsniveau kan blijven beargumenteren dat er geld moet komen voor het Groene Hart. Het ontwikkelingsplan wordt in de discussie gebruikt.

Op vragen van mevrouw Doornenbal over de drie categorieën projecten, antwoordt de heer Lokker dat er een aantal voorbeeldprojecten zijn geïdentificeerd. In het Woerdens Beraad is gevraagd of iedere gemeente een icoonproject kon leveren. De icoonprojecten zijn over de drie provincies verdeeld. Daarnaast zijn er projecten die op de rol staan en gefinancierd worden met gelden uit ILG en het Waterhuishoudingsplan. Deze plannen worden daadwerkelijk uitgevoerd. Gelet op de hoge ambities, zijn er voorts 22 projecten gedefinieerd. Nadrukkelijk stelt hij dat de uiteindelijke keuzes zijn voorbehouden aan de provinciale staten. Voorts licht hij toe dat tijdens de uitvoering van de Groene Hart plannen zal worden gehandeld, conform de werkwijze die in het reconstructietraject werd gevolgd. Over de groene en blauwe diensten is inmiddels een akkoord bereikt en dit wordt ook daadwerkelijk in gang gezet.

Op vragen van de heer Reerink antwoordt de heer Lokker dat het migratiesaldo nul, zoals vastgelegd in de Nota Ruimte, een principe is dat gekoppeld wordt aan het Nationale Landschap. Er is ruimte voor

40.000 woningen maar voorlopig wordt een getal van 20.000 woningen aangehouden. Dat betekent dat het Groene Hart niet op slot gaat maar dat er groeipotentie is bij de kleine kernen.

De heer Lokker zegt toe dat de vraag van de heer Reerink over migratiesaldo nul, gekoppeld aan de 9.500 woningen voor Gouda/Waddinxveen op een bevolking van 100.000, ambtelijk zal worden beantwoord.

Mevrouw Doornenbal heeft van de gedeputeerde begrepen dat er in de uitvoering gewerkt zal worden volgens de Reconstructiemethode. Het CDA vindt dat een goede zaak. Zij gaat er voorts van uit dat er zeer duidelijke kaarten beschikbaar zullen komen.

De heer Damen sluit zich daarbij aan. Hij heeft van de portefeuillehouder begrepen dat “functie volgt peil” geen dogma is. De VVD vindt dit positief omdat dit het draagvlak onder partijen zal vergroten, temeer daar maatwerk tot de mogelijkheden behoort.

De heer Reerink vraagt nogmaals aandacht voor het beschrijven van de karakteristieken van de deelgebieden. Het gaat hier om een bestuurlijk principe en hij gaat er vanuit dat daar ook bestuurlijk op zal worden gereageerd.

De PvdA pleit ervoor om het Vechtgebied als icoon op te voeren.

Hij heeft gevraagd om een nadere notitie over de wijze waarop de communicatie en het ontwikkelen van het draagvlak gestalte zal krijgen. Een verwijzing naar de web-site vindt hij te mager. Hij vraagt of de overige commissieleden zijn voorstel steunen.

De heer Koopmanschap sluit zich aan bij het voorstel van de CU, nl. dat de leefbaarheid van de kleine kernen meer naar voren moet komen. De heer Bisschop pleitte voor een zorgvuldige en behoedzame aanpak maar dat geeft het gevaar dat men vooraf gaat inpolderen, terwijl het in dit plan vooral gaat om het ontpolderen. Hij is niet gelukkig met de vergelijking met het Deltaplan, juist omdat in dit document de visie op de financiering ontbreekt. Daarover is meer informatie noodzakelijk. Hij sluit zich aan bij de vraag van de inspreker of er ook geld naar de gemeenten kan gaan om projecten ten kunnen financieren.

Hij gaat akkoord met ambtelijke beantwoording van een aantal vragen, maar hij betreurt het wel dat er niet is gereageerd op een aantal voorwaarden schepende punten voor dit plan. Hij vraagt nogmaals naar de samenwerking met de waterschappen. Zijn er plannen voor een waternetvisie op Randstadniveau, voor een wateratlas en voor een bodemkaart met laagteniveaus?

De heer De Vries steunt de heer Reerink in zijn verzoek om inzicht in het communicatietraject. D66 kan het ontwikkelingsprogramma voor het Groene Hart onderschrijven met het uitgangspunt “functie volgt Peil” maar dat hoeft voor D66 niet als een dogma te worden gehanteerd.

De heer De Heer laat weten dat zijn fractie dit ontwikkelingsprogramma als een belangrijke stap beschouwt op weg naar een Deltaplan. Nogmaals verzoekt hij de identiteit en de leefbaarheid van de kleine kernen als vijfde uitvoeringsaccent op te nemen en daar een icoonproject aan te koppelen, nl. grondbeleid in en rond kleine kernen. Voorts stelt hij voor om de Vechtstreek als een icoonproject te definiëren. Hij vindt het zinvol om bv. tijdens een themabijeenkomst door te praten over het principe peil volgt functie of functie volgt peil. Hij heeft de indruk dat hier nog wat misverstanden over bestaan. Binnen een robuust peilvak is het immers volstrekt logisch om te kiezen voor functie volgt peil, echter, de robuuste peilen worden vooral op grond van functies of functieveranderingen gekozen.

De heer Witteman begrijpt dat het college van GS van oordeel is dat voedselproductie een peiler is voor de ontwikkeling van het Groene Hart. Terzake verwijst hij naar het in Europees verband dichtdraaien van de subsidiekraan voor de suikerproductie. Wanneer de subsidies voor voedselproductie op langere

termijn worden beëindigd, dan vreest hij voor het bestaan van de landbouw en de veeteelt in het Groene Hart. Hij begrijpt dat leefbaarheid van de kleine kernen min of meer gelijk wordt geschakeld aan groei van de kleine kernen. Hij bestrijdt dat. Leefbaarheid heeft vooral te maken met het voorzieningsniveau in een kleine kern.

Hij steunt het voorstel van de heer Reerink ten aanzien van een communicatieplan

De heer Bisschop vindt het zeer positief dat bij de uitvoering van de plannen voor het Groene Hart de reconstructieplanmethodiek zal worden toegepast. Ook verheugt het hem dat de gedeputeerde de term “Deltaplan” van hem overneemt omdat die term goed karakteriseert welke complex en langdurig proces er gaande is.

Weliswaar pleit hij voor behoedzaamheid maar dat is geen pleidooi om eindeloos te blijven doorpolderen. Wel staat hij op het standpunt dat degenen die het aangaat een koninklijke plek in het proces krijgen. Hij staat achter het pleidooi van de heer De Heer om te overwegen een vijfde icoon te maken van de leefbaarheid van de kleine kernen. Ook steunt hij het voorstel van de heer Reerink ten aanzien van een communicatieplan, ter behandeling in deze commissie.

De heer Lokker stemt in met het voorstel van de heer Reerink, zodat de commissie inzicht krijgt in het proces en in de communicatie. Hij verwees overigens als voorbeeld naar de website omdat daar aanvullende informatie wordt geboden. Bij gebiedspartijen, zoals gemeenten, waterschappen en belangenorganisaties, ligt ook de verplichting om met hun eigen achterban te communiceren. Hij is het eens met de stelling van de heer Reerink dat de doelstellingen in de deelgebieden van het Groene Hart variëren en dat daar accenten anders worden gelegd. De kaarten met de functies per gebied, zijn het resultaat van het overleg dat gestart wordt met gemeenten, waterschappen en andere gebiedspartijen. Hij wil daar nu niet op vooruit lopen. Deze kaart zal er anders gaan uitzien omdat er op gebiedsniveau beslissingen zullen worden genomen. Inderdaad is functie volgt peil geen dogma maar een richtinggevende lijn.

Het voorstel om het Vechtgebied als vijfde icoon te definiëren zal hij aan de stuurgroep Groene Hart voorleggen, evenals het voorstel om een aparte lijn te maken voor de kleine kernen. Het principe is: geld volgt de inhoud. Wanneer er een goed plan beschikbaar is, dan komt daar geld voor beschikbaar. Er is ruimschoots geld beschikbaar op rijksniveau en het is dan ook zaak dat er hoge ambities worden neergezet. Inderdaad worden gelden vanuit het ILG ook in het gebied ingezet. Gemeenten en provincie zijn samen opdrachtgever. Alle gebiedspartijen kunnen hun belangen in het proces inbrengen en deze worden door de staten afgewogen.

Voorts meent hij dat melk en suiker niet met elkaar kunnen worden vergeleken. GS menen dat de hoogwaardige productie van voedsel nog steeds in het Groene Hart mogelijk moet blijven.

De voorzitter rondt de discussie over het Ontwikkelingsprogramma Groene Hart af en memoreert de toezegging van de heer Lokker dat hij alsnog zal reageren op bepaalde vragen en opmerkingen van commissieleden.

De voorzitter verwijst voorts naar het memo over de afstemming van de informatievoorziening en besluitvorming tussen de drie provincies. Het presidium zal aan de fractievoorzitters de vraag voorleggen hoe bij dergelijke processen de staten en commissies aan de voorkant voldoende sturing op de kaders kunnen geven.

Hij constateert vervolgens dat de commissie ermee instemt om op niet al te lange termijn met de overige statencommissies, incl. WEM, voor informatie bijeen te komen. Wanneer de commissie REG bepaalde punten door de stuurgroep wil laten belichten, dan kan dat aan de voorzitter of aan de griffie worden doorgegeven.

7. Consequenties amendement garantstelling ecoduct over de N237

De voorzitter verwijst naar zijn notitie d.d. 24 november jl. waarin hij voorstelt om als tijdelijke maatregel een voorziening te vormen ter dekking van de extra kosten ecoduct N237.

De heer Ruijs laat weten dat zijn fractie voorliggend voorstel kan overnemen, maar dan niet in de vorm van een specifieke voorziening. Zijn fractie stelt voor om in het kader van de Risicoparagraaf een brede, algemene, voorziening op te nemen.

De heer V.d. Burg laat weten dat de VVD zich aansluit bij de suggestie van het CDA, nl. een algemene voorziening opnemen in het kader van de Risicoparagraaf. Voorts meent de VVD dat in het voorstel van GS veel te makkelijk voorbij wordt gegaan aan de mogelijkheid dat compensatie in relatie tot andere clusters wel degelijk aan de orde kan zijn.

De heer De Heer laat weten dat de ChristenUnie pleit voor een voorlopige voorziening, ten laste van het eigen vermogen van de provincie. Daarvoor worden de volgende argumenten aangedragen:

- Het is slechts een garantie, de exacte hoogte van het bedrag is nog niet bekend.
- de discussie over rood op Soesterberg wil de CU in een later stadium voeren.

De heer Ruijs laat voor alle duidelijkheid weten dat de voorstellen van het CDA en de CU identiek zijn. De heer De Heer laat weten dat, wanneer zijn voorstel inderdaad overeenkomt met dat van het CDA, hij ook met het voorstel van het CDA kan instemmen.

De heer Witteman overziet de consequenties niet van het creëren van een pot waaruit later garantstellingen worden gefinancierd. Aan welke criteria moet een garantstelling voldoen? Het uitgangspunt moet zijn dat het groen door rood wordt bekostigd en vanuit die optiek begrijpt hij de noodzaak niet om een aparte pot te creëren.

Hij kan dan ook geen oordeel over het voorstel geven.

De heer Bisschop laat weten dat zijn fractie van verevening wil uitgaan. Hij steunt het voorstel van de voorzitter.

De heer Kloppenborg meent dat de inhoudelijke kaders, bv. afspraken over verevening, van groot belang zijn. GL meent dat zowel het voorstel van de voorzitter als van het CDA mogelijk zijn. GL heeft geen specifieke voorkeur.

Mevrouw Dekker constateert dat de staten nu gaan repareren wat eerder collectief over het hoofd is gezien. De staten hebben vergeten een voorziening te treffen voor een reeds verleende garantstelling. D66 is van oordeel dat er ook discussie over verevening dient plaats te vinden, echter, de voorzitter geeft daarvoor nu geen ruimte. Ook voor D66 is het duidelijk dat er nu eerst een voorziening moet worden gecreëerd.

De heer Bisschop meent dat er tijdens de discussie in de staten wel degelijk was voorzien in het punt verevening, echter, dat stagneerde en om die reden werd de discussie vooruit geschoven.

Mevrouw Kramer zou het een goede zaak vinden wanneer er verevening kan plaatsvinden. De PvdA kan aansluiten bij het voorstel van het CDA.

De voorzitter constateert dat de commissie voorstander is van een technische oplossing. De commissie kan zich vinden in het voorstel van het CDA, nl. het aanpassen van de Risicoparagraaf met daaraan gekoppeld een (tijdelijke) voorziening.

Naar aanleiding van de opmerkingen van mevrouw Dekker, laat de voorzitter weten dat de staten destijds de verwachting hadden dat er na verkregen informatie van het rijk over Soesterberg, knopen zouden kunnen worden doorgehakt. Inmiddels is duidelijk dat die termijn niet haalbaar is.

Gehoord de discussie, constateert de voorzitter dat het voorstel van deze commissie zal worden voorgelegd aan PS op 12 december a.s. Hij beaamt de suggestie van het CDA dat deze oplossing eerst door de accountant moet worden getoetst, alvorens daarover een definitief besluit zal worden genomen.

De heer Ekkers kan zich ook vinden in het voorstel van het CDA, mits ook de accountant daarmee kan instemmen.

8. Concept-ontwikkelingsvisie NV-Utrecht 2015-2030 en brief aan GS aan het Bestuurlijk Overleg inzake concept-ontwikkelingsvisie NV Utrecht

De voorzitter geeft eerst het woord aan de insprekerster.

Mevrouw M. Verburg-van der Vegt, wethouder gemeente Woerden, laat het volgende weten:

“Het gebied tussen Woerden en Leidsche Rijn wordt in de concept-ontwikkelingsvisie van de NV Utrecht als potentiële bouwlocatie voor 10.000 tot maximaal 18.000 woningen gezien. Door dit plan voelt de gemeente Woerden zich enorm overvallen en had dat graag van tevoren besproken met de provincie. De gemeente Woerden ligt buiten het NV Utrecht gebied en in het Groene Hart. Zeker met gemeenten, die niet behoren bij de NV Utrecht, had naar onze mening eerder overleg moeten plaatsvinden. Overigens is deze visie volledig in strijd met de positie van Woerden als gemeente in het Groene hart. De gemeente Woerden wil wel enige uitbreiding van de kleinere kernen, zoals Harmelen, Kamerik en Zegveld behouden om ook de leefbaarheid en voorzieningenstructuur van deze kernen op peil te kunnen houden, maar is fel tegenstander van het aan elkaar groeien van kernen. De identiteit, leefbaarheid en het woonklimaat van elke kern gaat dan verloren en ook de landschappelijke kwaliteit van de nu nog groene gebieden tussen de kernen gaat dan verloren. Daar is geen draagvlak voor in de gemeente. In de kern Woerden zelf zijn voorlopig de inbreidingslocaties voor woningbouw bepalend en voor de langere termijn zal Woerden een structuurvisie opstellen. De opgave van 10.000 tot 18.000 woningen zou bijna een verdubbeling van de kern Woerden inhouden en het helemaal tenietgaan van de kern Harmelen. Daar zijn ernstige bezwaren tegen. Woerden als kern heeft ca. 14.000 woningen en Woerden als geheel heeft ca. 19.000 woningen.

De ontsluiting van deze woningen wordt voorgesteld via één tot drie nieuwe stations. Dat lijkt al niet haalbaar, omdat in het huidige Randstadspoorproject bijna geen nieuwe stations mogelijk zijn. Ook verzorgt een goed openbaar vervoer niet meer dan 10% van de verkeersbewegingen. De A12-BRAVO projecten en enkele provinciale wegen zouden moeten worden verdubbeld en dat zou voldoende zijn voor de verkeersafwikkeling. Dit lijkt ook niet juist, omdat bijna al het verkeer uit deze woningen ook uitmondt op het nu al overbelaste knooppunt Oudenrijn en daar tegen de beperkingen van het knooppunt aanloopt.

Ook grootschalige groengebieden, anders dan de al afgesproken plannen in het kader van het Groengebied Utrecht West, zijn voor het gebied tussen Harmelen en Leidsche Rijn geen optie. De landbouw vervult in het Groene Hart en ook in de gemeente Woerden een belangrijke rol in het behoud van het waardevolle landschap. Kleinschalige groen- en recreatieve inpassingen, zoals een golfbaan bij de recreatieplas tussen Woerden en Harmelen en landgoederen rond de kernen, kunnen wel een extra recreatieve functie vervullen voor de kernen.

De voorwaarde vanuit Provinciale Staten zou moeten zijn, dat voor de verstedelijkingsuitbreiding van NV Utrecht eerst alle ruimte binnen het bundelingsgebied (buiten het Groene Hart) moet worden gezocht. Zoals Gedeputeerde Staten de locatie in het Kromme Rijngebied hebben afgewezen, zal in

ieder geval aangegeven moeten worden dat een nieuwe grootschalige verstedelijkingslocatie in het Groene Hart niet aan de orde is.”

De voorzitter geeft de conceptontwikkelingsvisie NV Utrecht 2015-2030 in bespreking.

De heer V.d. Burg laat het volgende weten:

“U vraagt ons nader in te gaan op de conceptontwikkelingsvisie waarbij u aangeeft dat de visie besproken dient te worden als een eerste aanzet, waarmee de NV-Utrecht de onderhandelingsinzet naar het rijk aangeeft. Daarnaast vraagt u ons vanuit onze kaderstellende rol welke afwegingen wij mee willen geven om te komen tot een voorlopige ontwikkelingsvisie die noodzakelijk is om antwoord te geven op de vragen zoals die door de minister van VROM gesteld zijn.

Met die bril is vervolgens het conceptstuk gelezen en de conclusie die getrokken kan worden is dat het advies dat u van de commissie vraagt, namelijk het bespreken van een eerste aanzet en het meegeven van afwegingen om te komen tot een voorlopige ontwikkelingsvisie, niet meer aan de orde is. De ontwikkelingsvisie is dusdanig concreet, dat de partijen hun reactie al klaar hebben. Ik citeer:

- De provincie Utrecht geeft aan dat de zoeklocatie Kromme Rijn (met 1.000 tot 5.000 woningen) niet aan de orde is.
- De gemeente Eemnes voelt niets voor de plannen van de NV Utrecht om 3.000 woningen in Eemnes te realiseren.
- De Samenwerking Utrecht West (met hierin vertegenwoordigd 8 Utrechtse gemeenten) geeft in haar reactie aan dat de ontwikkelingsvisie van de NV Utrecht (met 18.000 woningen tussen Leidsche Rijn en Woerden) haaks staat op het Groene Hart programma.
- Voorts hebben de gemeenten Amersfoort en Utrecht inmiddels op een aantal concrete punten een negatieve reactie laten horen.

Ook neemt de NV Utrecht een voorschot op de discussie inzake woningbouw op de Vliegbasis Soesterberg. Deze ontwikkelingsvisie kan wellicht vele namen krijgen, maar een “eerste aanzet” is het niet. De VVD is er gauw mee klaar: als het op deze manier moet, dan hoeft het voor ons niet. Moet de VVD statenfractie dan nog discussiëren over de eerste aanzet en de overwegingen die wij mee willen geven? Dat lijkt ons, gezien de mate van detaillering van de conceptontwikkelingsvisie niet meer aan de orde en dat zullen wij dan ook niet doen. Moeten we dan nog gaan discussiëren over de exacte locaties? Ook dat is wat de VVD betreft niet aan de orde. Als we bijvoorbeeld kijken naar de procedure voor het streekplan die zeer uitgebreid, zorgvuldig en in grote openheid gevoerd is, dan is wat we hier tegenkomen wel het tegenovergestelde. De VVD wil nog niet spreken van het failliet van de NV Utrecht, maar geeft nu wel een schot voor de boeg: hier komt niets van terecht en diegenen die aan het roer van deze club zitten, moeten nog maar eens drie keer nadenken of zij op deze wijze de plannenmakerij voort willen zetten. Zonder enige terugkoppeling, zonder enig gevoel voor zorgvuldigheid, zonder enig gevoel voor verhoudingen in bestuurlijk Nederland en zonder enig gevoel voor politieke realiteit. Rest de VVD nog op te merken dat het erop lijkt dat bewust is gekozen voor de optie dat er van de plannen niets terecht komt: welke amateur presenteert immers drie maanden voor de raadsverkiezingen zulke vergaande plannen en welke amateur denkt dat er via deze gang van zaken draagvlak te verkrijgen is voor deze problematiek? De kritiek van de VVD is hard, maar gemeend. Van ons zult u op deze wijze geen enkele steun ontvangen. Voorts zal de VVD de positie van de NV Utrecht in de commissie BEM aan de orde stellen.

De heer Bisschop sluit zich geheel aan bij de woorden van de heer V.d. Burg.

De heer Witteman geeft aan dat de SP al eerder vragen heeft gesteld over de democratische legitimiteit van de NV Utrecht. De plannen en de conceptontwikkelingsvisie zijn erg eenzijdig. Ook zijn fractie sluit zich aan bij het oordeel van de VVD.

De heer De Heer memoreert dat de NV Utrecht zeven partijen aan tafel heeft gekregen om de problemen rond de Utrechtse infrastructuur aan te pakken, maar stapje voor stapje krijgt de visie trekken van een soort superstreekplan, met allerlei nieuwe woningbouwlocaties. Wat hem betreft is dat een stap te ver, een grote sprong te ver. Ook al gaat het om zoekgebieden, her en der wordt van belangrijke landbouwgrond toch warme grond gemaakt waar laat of vroeg projectontwikkelaars aan de slag zullen gaan, met alle nadelige gevolgen van dien.

Het lijkt de CU onmogelijk om nu al een streekplan 2015-2035 in de steigers te zetten.

Een gezamenlijke visie op de infrastructuur: (van Randstadpoor, Stichtse lijn tot en met verbrede snelwegen) is wat hem betreft wel akkoord, maar geen woningbouwplannen op basis van ramingen die verder gaan dan die van het streekplan. De infrastructuur is nu al een probleem, dat probleem wordt met extra woningen nog groter.

De CU begrijpt de ambities van enkele partners in de NV Utrecht. Er is helaas een sterke lobby die wil voorkomen dat Almere groter wordt dan Utrecht, maar dat lijkt de CU geen goede drijfveer voor de toekomstplannen. De CU meent dat Utrecht een deel van de groei moet afleiden naar Flevoland, zowel qua wonen als qua werken, en dát uitgangspunt is onvoldoende verwerkt in het huidige concept.

De Flevoland-optie en de bijbehorende infrastructuur (Stichtse lijn, A30, A6) mag naar het oordeel van de CU meer in de schijnwerpers staan. Spreker roept het college op om de Flevolandoptie steviger te verankeren in de ontwikkelingsvisie, dat scheelt veel discussies over het Kromme Rijngebied en over andere woningbouwlocaties.

De heer Kloppenborg kan zich in grote lijnen aansluiten bij de reactie van de VVD. Toch heeft hij wel begrip voor het plan. Er is immers geld beschikbaar voor de Randstad en het gevoel leeft kennelijk dat andere delen van de Randstad verder zijn dan de NV Utrecht, zodat men een inhaalslag wenst. Echter, een inhaalslag kan alleen maar succesvol zijn wanneer er een goed inhoudelijk plan aan ten grondslag ligt, waarvoor draagvlak bestaat. Hoe dan ook moet worden voorkomen dat de regio zich verdeeld naar buiten presenteert. Er is wel degelijk behoefte aan steun van het rijk voor plannen op het gebied van de groene en blauwe infrastructuur. Zijn fractie ondersteunt van harte het pleidooi voor de Stichtse Lijn. Hoe dan ook moet er een kwaliteitsslag van het stadsgewestelijk openbaar vervoer gaan plaatsvinden en wellicht is er ook weer een opening te vinden in het debat voor de HSL oost.

Spreker staat voorts op het standpunt dat ook de positie van de NV Utrecht in Europees verband in ogenschouw moet worden genomen. Utrecht heeft een interessante positie, gelet op de Randstad en gelet op het achterland in het oosten. Het rijk heeft nu in een brief benadrukt dat er geen grote bouwplannen in Nationale Landschappen zullen worden toegestaan. Dat moet dan ook een van de uitgangspunten zijn voor de strategie van de ontwikkelingsvisie NV Utrecht. GL hecht er zeer aan dat de belangrijke bufferzones rond de grote steden in de stadsgewesten worden gevrijwaard.

De heer De Vries vindt de lijn in voorliggend stuk onduidelijk. O.a. wordt melding gemaakt van een NV Utrecht conferentie in 2006. Niet duidelijk is of er in die conferentie een algemeen besluit over deze visie moet worden genomen. Concreet is zijn vraag wanneer afrondende besluitvorming over deze visie wordt voorzien.

Hij heeft het gevoel dat de ontwikkelingsplanologie zich beweegt tussen een bandbreedte van 5.000 tot 20.000 woningen. Er worden in dit stuk concrete locaties opgenomen voor toekomstige grootschalige woningbouw. Hij vraagt waar de aantallen woningen op gebaseerd zijn; meer onderbouwning is volgens D66 noodzakelijk. Hij sluit zich voorts aan bij de opmerkingen van CU en GL over de Flevolandoptie. Nadrukkelijk stelt hij dat de Flevolandoptie onderdeel uitmaakt van het streekplan van de provincie Utrecht.

Overigens vindt hij het wel een goede zaak dat nagedacht wordt over de toekomst van de Noordvleugel, ná 2015. Echter, voorkomen moet worden dat een visie, in deze vorm, ertoe zou leiden dat er min of meer een streekplan voor de periode ná 2015 zou worden vastgelegd. D66 kan de ontwikkelingsvisie van de NV Utrecht niet steunen, hoewel enkele onderdelen wel nader kunnen worden uitgewerkt. Voorts heeft de heer De Vries begrepen dat de provinciale staten pas na afloop van de conferentie over de ontwikkelingsvisie van de NV Utrecht, die in 2006 zal plaatsvinden, inzicht in de infrastructuur zullen krijgen. Wat D66 betreft, is die volgorde niet logisch en is dat tijdstip veel te laat.

De heer Reerink memoreert dat de minister van VROM heeft gevraagd om in deze lange termijnvisie 2030:

- een visie op de verstedelijking van het NV Utrecht gebied op te nemen
- de accommodatie van de verstedelijkingsopgave binnen en buiten het NV Utrecht gebied te beschrijven, bv. Flevoland
- de relatie met de ruimtelijke-economische ontwikkeling van de Noordvleugel uit te werken en de belangrijkste economische en infrastructurele ontwikkelingen in het NV Utrecht gebied.
- de groene waarden en de waterproblematiek in het gebied te beschrijven.

Al deze punten zijn naar het oordeel van de PvdA niet voldoende in de visie beschreven. Ook is in het voorliggende stuk de verkeersverkenning naar de ring Utrecht en de toeleidingswegen niet meegenomen. Hij vraagt waarom dat niet is gedaan terwijl het tegelijk voorleggen van beide onderwerpen het inzicht verdiept.

De PvdA gaat ervan uit dat de tijdplanning, zoals weergegeven op pag. 7, de juiste is.

In voorliggend document ontbreekt een uitwerking van de visie. Wel zijn er enkele aanzetten genoemd. Zo worden op pag. 20 bestuurlijke uitgangspunten genoemd, maar niet helder wordt gesteld dat men gaat voor groei en in welke mate. De PvdA kiest voor kwalitatieve en duurzame groei. Ook wordt op pag. 20 gesteld dat er “een bijdrage moet worden geleverd aan de economische en landschappelijke structuur van ons gebied”, maar een keuze wordt niet gemaakt. De PvdA zal de resultaten van het debat over de ontwikkelingsvisie NV Utrecht aan een zestal toetsstenen toetsen:

- de prioritering van het streekplan. Eerst binnenstedelijk/de rode contouren, dan langs infra, dan de witte gebieden en pas aan het eind nationale landschappen, natuurgebieden e.d. Zijn fractie heeft de bodemsanering niet voor niets zo prominent op de agenda gezet.
- Wonen: de PvdA is voor gedifferentieerd bouwen in alle woonmilieus, voor alle doelgroepen, specifiek voor starters, jongeren en ouderen. Op regionaal niveau moet er gemiddeld 40% sociale koop- en huurwoningen gebouwd worden, ook in de gemeenten rond de steden.
- Werkgelegenheid: de PvdA streeft een kwalitatieve en duurzame groei na, vooral in de zakelijke, culturele en maatschappelijke dienstverlening en in de creatieve industrie. Specifieke aandacht vraagt de PvdA voor werkgelegenheid aan de onderkant van de arbeidsmarkt.
- De mobiliteit valt in twee delen uiteen:
 - * regionaal: een goed dekkend net van openbaar vervoer, dat fijnmazig is, aaneengesloten, goed toegankelijk en de burger op de belangrijkste trajecten een snelle verbinding biedt.
 - * landelijk/interregionaal: de doorgaande verbindingen zullen gebaat zijn bij een aaneengesloten parallel structuur van lokale verbindingswegen.
- de recreatieve en blauw-groene voorzieningen mogen in hun bestaande en geplande totaal geen negatieve gevolgen ondervinden van de uitbreidingen. Meer woningen betekent dat juist meer van dat soort voorzieningen gecreëerd moeten worden.

- De EHS en de andere natuurwaarden mogen geen ernstige schade ondervinden en vertraging van de realisatie van de EHS dient voorkomen te worden.

De PvdA stelt deze criteria als hulpmiddel voor het college bij het uitwerken van de plannen en voor zichzelf om het product te beoordelen. Spreker roept de andere fracties op om zich hierover uit te spreken.

De heer V.d. Burg memoreert dat de motie van PS destijds betrekking had op 30% sociale woningbouw (en geen 40% sociale woningbouw).

De heer Reerink vervolgt dat er op pag. 15 en 16 behoefteramingen aan woningen en bedrijventerrein worden aangegeven. Op grond waarvan (inschatting bedrijven versus verkoop bedrijventerrein)? Zijn de cijfers van het streekplan geactualiseerd? Wanneer neemt de behoefte aan extra woningen af? Hoe komt men tot de inschatting van de verschillende milieus? Hoe zijn de landelijke cijfers naar de verschillende regio's van de provincie vertaald?

Pagina 15 kent een tabel "spreiding woningbehoefte over milieus". Hoe kan deze later worden getoetst aan de uitkomsten van de ontwikkelingsmogelijkheden op pag. 45/46?

Spreker vraagt of de transport- en logistieke sector niet beter aan Flevoland moet worden overgelaten. Zijn fractie onderschrijft het beleid in het streekplan dat er voor nieuwe grootschalige bedrijven in de provincie Utrecht geen ruimte is. Van de zoeklocaties, die bij de voorbereiding van het streekplan werden voorgesteld te onderzoeken, zijn Eemnes en Schalkwijk in deze studie opgenomen. Hij vraagt waarom de locaties Woudenberg en IJsselstein niet meegenomen zijn. Zijn fractie pleit eveneens voor de Stichtse lijn en voor de Amersfoortse lijn.

Spreker constateert voorts dat de gebieden via een voorlopige keuze beschreven zijn. Dat zal verder moeten worden uitgewerkt op (on)wenselijkheden (wat wil de provincie met de regio's) en (on)mogelijkheden (infra, geld, medewerking van andere overheden, waaronder Flevoland en Gelderland). Pas dan ontstaat er voor de PvdA een basis om tot een definitief oordeel te komen.

Voorts memoreert hij dat het college van GS vragen van de PvdA heeft beantwoord over de nieuwe woonlandschappen. Zijn fractie wil daar t.z.t. graag een nadere uitleg over horen.

Overigens is de laatste schriftelijke vraag van de PvdA nog niet beantwoord, nl. waar komt de in de pers genoemde € 4 miljard vandaan; is dat al niet voorzien voor de infrastructuur?

Zijn fractie is verbaasd over het antwoord van het college van GS inzake het inverdieneffect van de bedrijventerreinen. Zijn fractie is zeer terughoudend over woningbouw in de Kromme Rijn maar enthousiast is de PvdA over de Flevolandoptie. Schalkstad dient bij het onderzoek betrokken te worden. Voor wat betreft de discussie over de A1/A28 richting Nijkerk, dient men zeer zorgvuldig te zijn met het Nationale Landschap Arkemheen en ook in de richting Soest. Voorts mist hij Vathorst-west in de discussie over de baggerstort.

Niet enthousiast is zijn fractie over het liniepark, wel vindt de PvdA het een goede zaak dat de woningbouwlocatie Rijnenburg wordt gehandhaafd. Landelijke woonmilieus in de gebieden Vecht, Kromme Rijn, Heuvelrug en Gooi lijken de PvdA niet realistisch. De PvdA zal de regionale infrastructuur blijven toetsen. Voort wat betreft Utrecht noord/Liniepark, memoreert hij dat tijdens de streekplandiscussie is uitgesproken dat er niet westwaarts en oostwaarts in het kwetsbare gebied mag worden gebouwd.

De heer Ruijs memoreert dat de streekplanprocedure destijds zeer zorgvuldig is verlopen en dat er toen voldoende tijd is uitgetrokken voor overleg met alle belanghebbende partijen. Dat geldt niet voor de procedure die ten aanzien van de ontwikkelingsvisie NV Utrecht wordt gehanteerd. De democratisch gekozen organen behoren te besturen. Het is dan ook niet aan de orde dat daarin een grote rol wordt weggelegd voor een conferentie. Hij sluit zich dan ook geheel aan bij het standpunt terzake van de VVD.

Spreker zet uiteen dat voorliggende ontwikkelingsvisie hem vooral voorkomt als een driesteden beleid, echter, ook in kleinere kernen en op het platteland wonen vele mensen in de provincie. De

stemverhouding tussen de mensen in de kleinere kernen ten opzichte van degenen die in de grote steden wonen, is niet in balans.

In de notitie wordt gesproken over een integrale ruimtelijk economische samenwerking. Echter, het integrale element is in het geheel niet aan de orde. Uitsluitend wordt er gesproken over bedrijfsterreinen in relatie tot de werkgelegenheid. Dit is veel te beperkt. Bij de volkshuisvesting wordt de Flevolandoptie in het geheel niet genoemd. Duidelijk is dat Amsterdam graag de Flevolandoptie wil gaan benutten. Wanneer Amsterdam daar start met woningbouw, dan zal er voor Utrecht geen ruimte meer overblijven. Z.i. dient de provincie Utrecht op korte termijn een claim neer te leggen voor wat betreft woningbouw in Flevoland.

Opmerkelijk is voorts dat in de nota wordt aangegeven dat “de NV Utrecht moet worden beschouwd als onderdeel van de Randstad Holland”. Ook deze uitspraak verbaast hem, in het licht van de centrale positie van de provincie Utrecht. Voorts moet in de ontwikkelingsvisie rekening gehouden worden met partijen als projectontwikkelaars, die conclusies gaan trekken op grond van de visie van de NV Utrecht. De status van dit plan is ook in dat opzicht onvoldoende belicht.

De heer Reerink benadrukt dat er in de ontwikkelingsvisie wel degelijk wordt aangegeven dat er in Flevoland ca. 20.000 woningen moeten worden gebouwd.

De heer Ruijs vervolgt dat opgave 2 voor hem geen opgave is. In grote lijnen kan hij zich vinden in opgave 3, echter, grote delen van het bedrijfsleven ondergaan geen internationalisering. Opgave 4 noemt hij wat inconsistent, aangezien de NV vleugel niet als een knooppunt wordt gepositioneerd. Voor wat betreft de woningbouw, vraagt hij zich af wat er terzake in Gelderland speelt. Ook het CDA heeft problemen met de zoeklocatie in het Kromme Rijngebied. Voor wat betreft Utrecht Noord, vindt hij het merkwaardig nu te moeten vernemen dat de gemeente Zeist kennelijk bij Utrecht Noord behoort. Kennelijk is er niet vanuit de provincie Utrecht gedacht maar vanuit het drie stedenbeleid. Gesproken wordt over verstedelijking bij Soesterberg. Spreker vindt dit getuigen van een ongewenst detailniveau.

Spreker meent desondanks dat men zich het niet kan permitteren om geen document aan Den Haag voor te leggen, echter, daarvoor moet wel eerst een zorgvuldige procedure worden gevolgd.

Zijn voorstel is om als commissie nog een keer apart van gedachten te wisselen over deze ontwikkelingsvisie, nadat de staten de kans hebben gekregen om met gemeenten in debat te gaan. In ieder geval wil zijn fractie dat overleg met gemeenten wel aangaan.

De heer Ekkers memoreert dat het rijk de NV Utrecht heeft gevraagd een visie te ontwikkelen voor de woningbouw en de infrastructuur ná 2015. De NV Utrecht is ontstaan omdat het kabinet veel geld te verdelen heeft over de Noord- (Amsterdam-Utrecht) en de Zuidvleugel (Dordrecht-Leiden). Echter, in het verleden telde Utrecht onvoldoende mee. Nu men zich in het Utrechtse gaat organiseren, is er meer kans tot verkrijging van rijks gelden.

Ook zelf heeft hij de nodige vragen over het proces. De zeven partijen die in de NV Utrecht vertegenwoordigd zijn, praten met elkaar op basis van gelijkwaardigheid. Hij heeft daar vragen over. Zelf zou hij in dat overleg meer ruimte willen hebben voor de specifieke bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van de provincie. Door de commissie REG is gesignaleerd dat reeds vele partijen hebben gereageerd op de ontwikkelingsvisie. Spreker heeft als enige, tijdens een overleg van de NV Utrecht, ervoor gepleit bepaalde zaken niet naar buiten te brengen. Z.i. is er nl. sprake van te gedetailleerde informatie waar projectontwikkelaars hun voordeel mee willen gaan doen en daarnaast vindt hij het niet verstandig om vlak voor de gemeenteraadsverkiezingen met de plannen naar buiten te treden. Echter, de overige partijen hebben dit signaal van de provincie Utrecht niet overgenomen.

Spreker heeft er geen moeite mee dat de provincie t.z.t. deelneemt aan een conferentie, echter, de provincie moet wel zijn eigen standpunt blijven huldigen en zijn eigen geluid naar buiten blijven brengen. De procedure ten aanzien van de besluitvorming moet zuiver worden gevolgd.

De criteria, zoals door de heer Reerink zijn genoemd, kan spreker in grote lijnen onderschrijven, hoewel bepaalde uitgangspunten wat spanning met elkaar opleveren. Het uitgangspunt van het streekplan is dat de provincie Utrecht mooi en aantrekkelijk moet blijven. Dat raakt elementen als werkgelegenheid, wonen en de groenvoorzieningen. Dat betekent dat er grenzen zijn aan de groei en om die reden is de Flevolandoptie in het streekplan genoemd. Desondanks moet er beslist aandacht worden besteed aan verbetering van de infrastructuur in de provincie Utrecht. Spreker sluit niet uit dat de Flevolandoptie op termijn wat zwaarder wordt aangezet. Spreker zal het standpunt van de commissies meenemen naar de beraadslagingen van het college van G.S.

De heer Ruijs begrijpt dat de gedeputeerde in dit traject invulling wil geven aan de verantwoordelijkheden van de provincie Utrecht en dat de provincie zijn standpunt uiteindelijk niet in een conferentie wil bepalen. De standpuntbepaling van de provincie komt immers voort uit de besluitvorming van de provinciale staten.

De heer Ekkers beaamt dat besluitvorming z.i. niet in een conferentie thuishoort.

De voorzitter verwijst naar het tijdschema op pag. 7. Daar wordt melding gemaakt van een eerste achterbanraadpleging en deze is heden aan de orde. Mogelijk kan er ook een tweede achterbanraadpleging plaatsvinden. Zijn vraag is of er ná de conferentie opnieuw een achterbanraadpleging gaat plaatsvinden; dit wordt niet in het schema genoemd.

De heer Ekkers bevestigt dit.

De heer Reerink heeft eveneens behoefte aan goed en zorgvuldig overleg voordat sprake kan zijn van standpuntbepaling. Hij sluit zich dienaangaande aan bij de opmerkingen van het CDA.

Naar aanleiding van eerdere opmerkingen van de heer Reerink over het IOP Almere en de Flevoland optie, merkt de heer Ekkers op dat woningbouw aan de oostkant van Almere ook een concrete aanleiding kan zijn om de A27 te gaan verbeteren.

Naar aanleiding van opmerkingen van de heer De Vries, benadrukt de heer Ekkers dat besluitvorming pas aan de orde kan zijn wanneer de infrastructuur in deze commissie is besproken.

De heer Kloppenborg stelt de vraag wie welke verantwoordelijkheid neemt, en op welk moment. Hij meent dat ook de Tweede Kamer op het standpunt staat dat de provincie de regie in handen kan nemen van processen met een bovenregionale taak. Dat betekent dat dit de positie van de provincie Utrecht in de NV Utrecht versterkt. Hij kan zich vinden in het voorstel van het CDA dat de staten nog een keer apart gelegenheid krijgen om van gedachten te wisselen.

De heer Ekkers antwoordt dat de minister van Binnenlandse Zaken, in de discussie over de WGR+, heeft gezegd dat de provincie een beslissende stem heeft wanneer het gaat om bovenregionale zaken. Voorts krijgt de provincie meer instrumenten in het kader van de ruimtelijke ordening, echter, het gaat er ook om dat de provincies ruggengraat tonen en laten zien wie ze zijn.

De heer Witteman is van mening dat de ontwikkelingsvisie teveel op het RSP en te weinig op het streekplan geënt is. De visie bevat vooral kwantitatieve elementen maar te weinig kwaliteit. Het komt hem voor dat er nu sprake is van twee toch wat verschillende Flevolandopties: de Flevolandoptie uit de ontwikkelingsvisie en de Flevolandoptie uit het streekplan. De provincie Utrecht is één van de zeven partijen die in de NV Utrecht vertegenwoordigd zijn. De SP is van oordeel dat de provincie zich nog voor de conferentie moet terugtrekken, wanneer de provincie er niet in slaagt om een leidende rol in het proces te verkrijgen.

De heer De Heer constateert dat er vooral onenigheid is over woningbouwlocaties en in veel mindere mate over de infrastructuur. Hij pleit ervoor om in de visie vooral het accent te leggen op

de huidige problemen in de infrastructuur en hoe deze op korte termijn zijn op te lossen. Ook vraagt hij hoe de infrastructuur voor wat betreft de Flevolandoptie moet worden ingevuld.

De heer V.d. Burg heeft met instemming begrepen dat ook de gedeputeerde niet gelukkig is met de gelopen procedure. Hij vraagt wat nu exact de rol is geweest van de gedeputeerden Ekkers en Lokker in dit traject. De VVD sluit zich aan bij het voorstel van het CDA om nog eens apart te praten over de ontwikkelingsvisie. De VVD wil dat eerst de provincie Utrecht een standpunt bepaalt en dat dit vervolgens in de NV Utrecht wordt ingebracht.

De heer Ekkers vindt de infrastructuur eveneens van groot belang, juist omdat zich dienaangaande in de provincie grote knelpunten voordoen. Naarmate de druk groter is, komen er meer rijksfinanciën beschikbaar. Als er meer gebouwd gaat worden in Flevoland, en hij begrijpt dat de commissie daar voorstander van is, dat is er ook noodzaak om Flevoland beter te ontsluiten, bv. middels de A27. Meer woningbouw in het noorden van de provincie Utrecht en in Flevoland schept meer lucht rond de stad Utrecht.

Voorts meldt hij dat de heer Lokker onafhankelijk voorzitter is van de NV Utrecht en spreker vertegenwoordigt de provincie Utrecht in de NV Utrecht.

De voorzitter rondt de bespreking af. Hij constateert dat de gedeputeerde de op- en aanmerkingen van deze commissie aan GS zal voorleggen. De voorzitter gaat ervan uit dat de heer Ekkers vervolgens het gevoel van GS aan de commissie REG rapporteert. Dit zal ook bepalend zijn voor het vervolg. In ieder geval zal de inhoud en de procedure van de NV Utrecht aan de orde worden gesteld in de commissie BEM. Voorts is gepleit voor een extra commissievergadering ter voorbereiding van de standpuntbepaling van de provincie Utrecht t.b.v. de NV Utrecht.

De heer Ekkers meent dat de bespreking van het proces thuishoort in de commissie BEM terwijl de inhoudelijke bespreking in de commissie REG dient plaats te vinden. Aldus wordt besloten.

8.a Handleiding bestemmingsplannen

De heer Klarenbeek constateert dat er wederom feitelijk te weinig tijd over is om dit punt te bespreken. Aangezien het hier gaat om een zaak van GS, en PS over voorliggende Handleiding worden gehoord, stelt hij voor om als commissie schriftelijk op dit stuk te reageren en zo de voortgang niet te belemmeren.

De heer Kloppenborg memoreert dat er reeds een schriftelijke ronde over de Handleiding Bestemmingsplannen heeft plaatsgevonden.

De heer Reerink memoreert dat zijn fractie schriftelijke vragen heeft gesteld over de Handleiding bestemmingsplannen. Tijdens de behandeling van het streekplan is nadrukkelijk afgesproken dat de Handleiding in de commissie REG zou worden besproken. Hij kan dan ook niet volstaan met een schriftelijke afhandelingsronde.

Na een uitvoerige discussie over de te volgen procedure, wordt besloten dit agendapunt nu inhoudelijk te behandelen.

Mevrouw Doornenbal staat op het standpunt dat voorliggende Handleiding in lijn is met het streekplan. Het CDA vindt het wel van groot belang dat deze Handleiding voldoende bekend is bij de gemeenteraden. Zij vraagt hoe het college van G.S. dat gaat bewerkstelligen.

De heer Reerink memoreert dat vraag 5 van de PvdA betrekking had op het aantal hectares per landgoed, de landgoederen en de Rood voor Groen discussie. Zijn fractie gaat ervan uit dat het in

het streekplan vastgestelde beleid ook zo door GS wordt uitgevoerd. In het antwoord van GS wordt aangegeven dat er maatwerk mogelijk moet zijn. De PvdA staat op het standpunt dat maatwerk niet mag betekenen dat er bv. 100% van het beleid wordt afgeweken. De afspraak is dat GS afwijkingen van het beleid voorlegt aan de commissie REG om te bespreken of het beleid op dat punt moet worden bijgesteld. Spreker memoreert dat er in Beverweerd landgoederen gepland zijn met een gemiddelde omvang van 5 ha. Hij vraagt dienaangaande om toelichting.

Voorts merkt de heer Reerink ten aanzien van de Ponlijn op dat in het streekplan wordt aangegeven dat het tracé van de Ponlijn beschermd moet worden. Wat hem betreft hoort deze afspraak ook thuis in de Handleiding.

De heer Ekkers antwoordt dat het college van GS het uitgangspunt hanteert om gemeenten zoveel mogelijk vrij te laten in hun beleid en dat binnen de kaders die door de provincie zijn vastgesteld, getracht wordt maatwerk te leveren en dat betekent dat getallen niet heilig worden verklaard.

De heer Reerink herhaalt dat, wanneer het beleid afwijkt van de normen zoals deze in het streekplan worden weergegeven, dat feitelijk een wijziging van het beleid betekent en dat dit aan deze commissie moet worden gerapporteerd.

De heer Ekkers ziet dat toch anders. Wanneer de provincie maatwerk wil leveren, dan betekent het dat er soms een landgoed van 10 ha. moet worden ontwikkeld terwijl er elders slechts mogelijkheden zijn voor een landgoed van 6 ha. Uitgangspunt dient te zijn dat er voor het gebied maximale winst wordt behaald in beleving, natuur en groen. Wanneer wordt gekozen voor ontwikkeling en maatwerk, dan dient dit wel afdoende te worden onderbouwd.

Van ambtelijke zijde wordt aangevuld dat daar waar in de Handleiding maatwerk wordt genoemd, er bedoeld wordt om in eerste instantie de flexibiliteit, die het streekplan biedt, te benutten. Landgoederen en Rood voor Groen zijn twee richtinggevende beleidsuitspraken in het streekplan. Landgoederen moeten robuust zijn en minimaal 10 ha omvatten. Het is niet de bedoeling om daarvan bij voorbaat af te wijken. Rood voor Groen biedt mogelijkheden voor kleinere eenheden en in de praktijk wordt dit wel eens verward met een landgoed. Binnenkort verschijnt er een brochure die verduidelijking wil bieden voor mensen in de praktijk. Bedoelde brochure is niet bedoeld om de regeling van het streekplan op te rekken. Hij zegt toe alsnog te zullen kijken naar de tekst omtrent de Ponlijn

De heer Reerink geeft aan dat de PvdA voorstander is van maatwerk, maar dat de gekozen lijn in het streekplan moet worden gehandhaafd. Afgesproken is dat wanneer elementen uit het streekplan niet hanteerbaar zijn, dat aan deze commissie zal worden gerapporteerd.

De heer Klarenbeek zal zijn opmerkingen schriftelijk aan GS doorgeven.

De heer Kloppenborg vindt de ambtelijke uitleg erg duidelijk. In de Handleiding mist hij het criterium ten aanzien van de 10 ha. en hij zou het duidelijk vinden wanneer het bestaande beleid in de handleiding wordt opgenomen. Hij heeft veel waardering voor de Handleiding.

De heer Witteman deelt de zorg van de PvdA in relatie tot de landgoederen met betrekking tot de kleine kernen. Aangegeven wordt dat in een aantal gevallen de rode contour kan worden opgerekt. Z.i. gaat dat in tegen het beleid zoals dat in het streekplan is vastgelegd. Wanneer er sprake is van het oprekken van de rode contour, dan dient dat aan deze commissie te worden gerapporteerd.

De heer Ekkers zegt toe dat hij de op- en aanmerkingen van de commissie met GS zal bespreken.

9. Zelfevaluatie statencommissies en haar voorzitters

De voorzitter draagt de leiding van de vergadering over aan de heer Swane.

De heer Schreurs merkt het volgende op:

- De lange termijn agendaplanning voor de commissies moet duidelijker worden.
- Waarom worden de vice-voorzitters van de commissies niet in deze evaluatie meegenomen?
- Vooraf moet de meerwaarde van presentaties worden vastgesteld.
- Tussen de commissies moet beter gecommuniceerd worden, zodat stukken niet in twee verschillende commissies behoeven te worden behandeld.
- Bij de aanlevering van stukken moet, indien van toepassing, worden aangegeven wat de inhoud van de bijlagen is en waar de bijlagen kunnen worden ingezien.

De heer De Heer heeft het gevoel dat de commissie te weinig met kaderstelling bezig is en te veel met het bespreken van gele paperassen. Relatief veel tijd en aandacht wordt besteed aan stukken die aanvankelijk ter kennisname zijn opgestuurd.

Met het oog op de kaderstelling stelt hij de volgende vraag. Het maken van een commissiestuk is een langdurig traject. Kunnen sommige onderwerpen eerder op de agenda komen en kunnen de commissie in ieder geval eerder worden geïnformeerd? (bv. over de ontwikkelingsvisie Groene hart, informatie over consultatieronde en verslag workshops).

De heer De Vries vindt het beter dat, wanneer er een presentatie over een onderwerp wordt gehouden, de inhoudelijk bespreking van dat onderwerp niet in dezelfde, maar in de daaropvolgende vergadering plaatsvindt.

De commissie dient, naar zijn mening, met het oog op de kaderstellende rol van de staten meer vrijheid te nemen om zaken te laten uitzoeken c.q. te laten controleren. De commissie laat zich nu sterk leiden door de informatie van GS terwijl PS daarin een eigenstandige rol kunnen hebben.

De heer Van Benthem is van mening dat er in de commissies te weinig kaderstellende discussies plaatsvinden. Teveel gaat het z.i. om het vragen stellen aan leden van GS, vaak op detailniveau. Ook hij is van oordeel dat de presentaties niet altijd een toegevoegde waarde hebben.

De VVD is van oordeel dat de voorzitter van de commissie REG uitstekend functioneert.

De heer Swane constateert dat de commissie zich kan vinden in de zojuist gemaakte opmerkingen van algemene aard.

Vervolgens worden de vragen uit het behandelingsvoorstel puntsgewijs doorgenomen. De commissie kan instemmen met de vragen die nu niet aan de orde komen.

2. *Vergaderstukken voor de commissie worden tijdig en goed aangeleverd?*

De heer De Vries vindt de frequente nazending van stukken voor de commissievergaderingen van REG per mail en per post erg lastig. Hij vraagt of dit beter gestroomlijnd kan worden. De heer Van Benthem sluit zich daarbij aan. Hij signaleert dat nazendingen vaak veel te laat binnenkomen. In die zin moeten de aanlevertermijnen strikter gehanteerd worden.

De heer De Heer signaleert wel dat er soms op het laatste moment belangrijke informatie wordt verstrekt. De voorzitter begrijpt dat urgente stukken wel in een laat stadium kunnen worden doorgegeven, echter, dat mag niet bij voortduring het geval zijn. De commissie pleit voor het juist hanteren van de termijnagenda.

3. *De commissieagenda is vaak te vol: er staan te veel onderwerpen op?*

Mevrouw Doornenbal beaamt dit. Er zijn altijd teveel onderwerpen terwijl de tijd beperkt is. De heer De Vries doet de suggestie om vooraf na te gaan hoeveel tijd er nodig is voor de

behandeling van een agendapunt. Dat dient dan ook aan de commissie te worden doorgegeven. De commissie dient zich vervolgens aan de planning te houden. Dit kan de breedsprakigheid van commissieleden wellicht enigszins beperken.

De heer Schreurs sluit zich daarbij aan. In relatie tot vraag 4 meent hij dat beter gelet moet worden op de volgorde en prioritering van de commissieagenda.

5. *Er worden te vaak vragen in de commissie gesteld die ook ambtelijk afgedaan kunnen worden?*

De heer Kloppenborg beaamt dit. Vaak worden er detailvragen gesteld, die vooraf aan een ambtenaar had kunnen worden voorgelegd.

De heer Ruijs wil voorkomen dat, wanneer commissieleden elkaar daarop aanspreken, er in het functioneren van commissieleden wordt ingegrepen. Nadrukkelijk stelt hij dat de politieke verantwoordelijkheid, ook voor het stellen van vragen, primair bij de fracties ligt. De heer De Vries verwijst naar vraag 17. Zijn ervaring is dat commissieleden elkaar niet op hun functioneren aanspreken. De heer Ruijs kan zich ook voorstellen dat dit ná een vergadering plaatsvindt.

6. *In de commissie hebben de commissieleden de neiging op de stoel van GS te gaan zitten?*

De heer De Heer meent dat dit inderdaad het geval is waardoor de bevoegdheden van GS en PS niet altijd voldoende worden gescheiden.

10. *De commissie is tevreden over de wijze waarop de statencommissies de besluitvorming in PS voorbereiden?*

De heer De Heer wil graag pleiten voor meer werkbezoeken, excursies en themabijeenkomsten, zoals destijds bij het streekplantraject plaatsvonden, gericht op thema's waarvoor door de staten kaders moeten worden gesteld. Als voorbeeld noemt hij de planvorming voor het Groene Hart.

De overige commissieleden sluiten zich daarbij aan.

12. *Het is niet altijd duidelijk met welk doel een stuk ter agenda komt?*

Om die onduidelijkheid te voorkomen, stelt de heer De Vries voor om voortaan met een uniforme oplegger te gaan werken. Dit bevordert helderheid en duidelijkheid omtrent het doel van de behandeling van een stuk.

Vervolgens constateert de heer Swane, naar aanleiding van de punten 18 t/m 21, dat de commissie tevreden is over het functioneren van de voorzitter.

Gehoord de discussie, begrijpt hij dat de commissie REG vooral behoefte heeft aan een betere bewaking van de termijnagenda.

De heer Reerink beaamt dit. Voor de grotere onderwerpen moet dan ook meer tijd worden gereserveerd.

De heer Swane constateert vervolgens dat de commissie het hoofdonderwerp van een vergadering als eerste punt wil agenderen.

Vervolgens rondt hij de discussie over dit punt af.

TER KENNISNEMING

10. Convenant afstemming woningdifferentiatie 2005-2010 stadsgewest Amersfoort

De PvdA zal over dit agendapunt schriftelijke vragen indienen.

11. Hoofdpijnen van het proces, ontwerp en toetsingskader Nieuw Wonen Veenendaal-oost

Op verzoek van de PvdA, worden de agendapunten 11 en 12 geagendeerd voor de vergadering van januari. Mevrouw Kamp zal voor de bespreking worden uitgenodigd.

12. 3^e Kwartaal 2005, programma Agenda 2010

Zie onder agendapunt 11.

D66 kondigt aan vragen te zullen stellen over dit agendapunt.

13. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de heer Swane de vergadering.

Wijzigingsvoorstellen verslag statencommissie Ruimte en Groen 28 november 2005

Dhr. Reerink

Pag. 5, 17^e zin van beneden. Wijzigen: "Hij vraagt *om inzichtelijk te maken hoe je met zo'n getal op migratie-nul moet komen*".

Pag. 5, 7^e zin van beneden. Wijzigen" Veel zorgen heeft hijtoekomen over *hoe er uitvoering gegeven wordt* aan de communicatie in brede zin met alle betrokkenen in het gebied, *te weten de 4b's en de)semi) overheden*".

Pag 16, 2^e alinea, 22^e zin van beneden. Toevoegen: "De PvdA zal de resultaten van het debat over de ontwikkelingsvisie NV Utrecht *in de Staten of in de commissie* aan een zestal toetsstenen toetsen:"

Pag 17, 14^e zin van beneden. Toevoegen: "Niet enthousiast is zijn fractie over... een goede zaak dat *het in hoge aantal* in de woningbouwlocatie Rijnenburg gehandhaafd blijft".

Pag 17, 11^e regel van beneden. Toevoegen: Voorts wat betreft Utrecht Noord/Liniepark, ... in het kwetsbare gebied mag worden gebouwd, *dus wel rond Hollandse Rading/Maartensdijk*".

Pag 18, 15^e regel van boven. Toevoegen: De heer Reerink benadrukt ... ca 20.000 woningen moeten worden gebouwd *en dat sluit aan bij het IOP-Almere*.

Dhr. J. Lokker

Pag. 8, derde alinea. Toevoegen: "De heer Lokker laat weten dat er in de praktijk een *soort Deltaplan ...ontstaan*".

Pag. 8, 4^e regel van beneden. Toevoegen: "de stuurgroep wil *op basis van een heldere visie* nu eindelijk toe naar uitvoering van plannen in het Groene Hart".

Pag. 9, 11^e regel. Wijzigen: "Er is ruimte voor landbouw ... *geschikt*".

Pag 9, 23^e regel van beneden. Wijzigen: "Dat *is* bij uitwerking mogelijk".

Pag. 9, 19^e regel van beneden. Toevoegen: "Alle opmerkingen en vragen van de commissie *die meer over details gaan* neemt hij mee en zullen ambtelijk worden beantwoord".

Pag 9, onderste regel. Toevoegen: "Er is ruimte voor *maximaal* 40.000 woningen ... aangehouden".